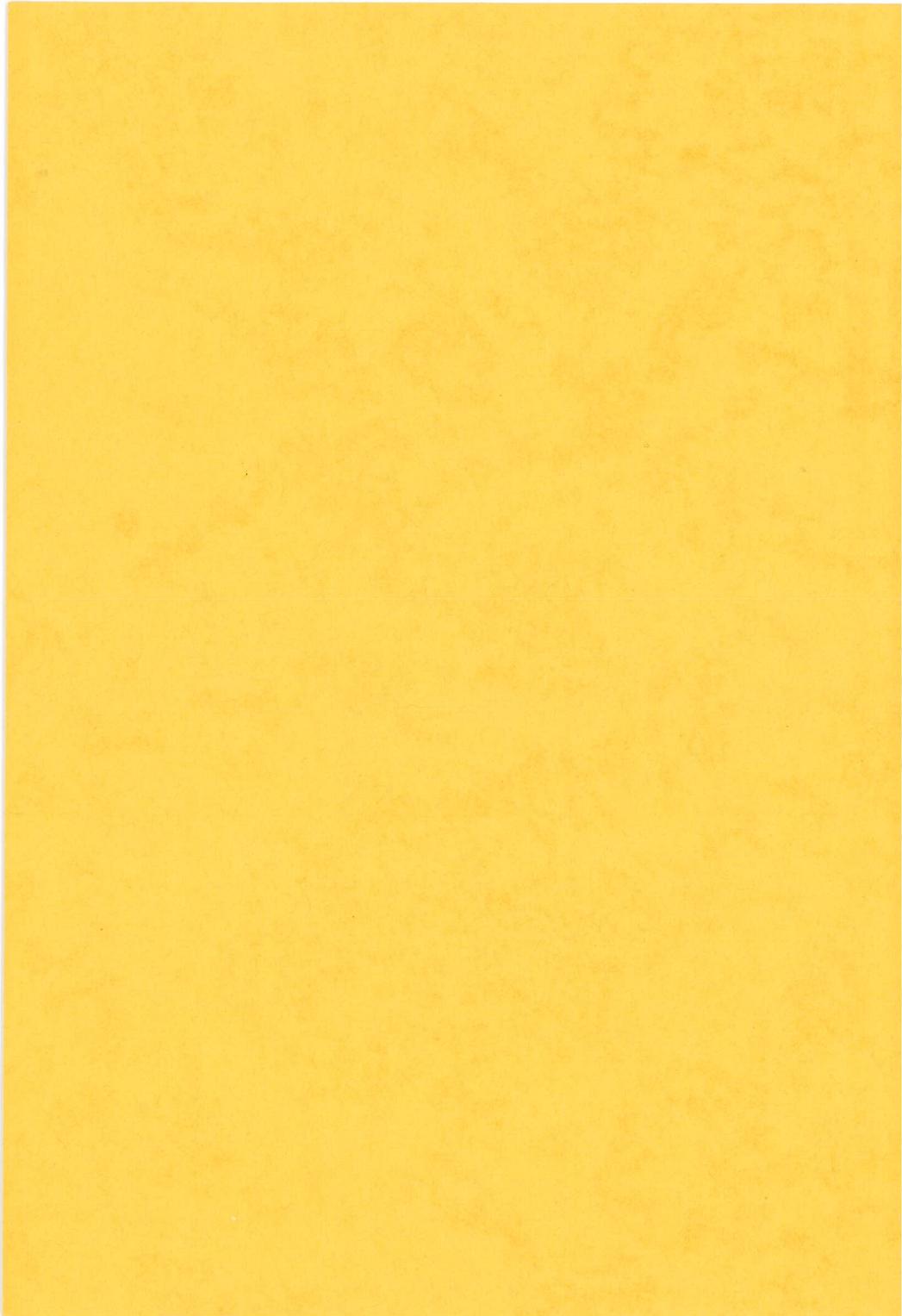

SELSKAPET FOR GRIMSTAD BYS VEL

MEDLEMSSKRIFT NR. 24

SELSKAPET FOR GRIMSTAD BYS VEL

MEDLEMSSKRIFT NR. 24

GRIMSTAD
1961

Byselskapets medlemsskrift nr. 24

Så har vi etter den glede å kunne presentere Byselskapets Medlemsskrift for interesserte hjemme og ute. Det er nr. 24 i rekken. Neste gang blir det å feire et lite jubileum, og håper da på mange bidrag fra leserne. Det måtte være hyggelig å få et brev fra Grimstadfolk i Amerika, Australia, Tyskland, England eller andre steder. Og selvfølgelig også fra venner i Norge.

Det er en kjær plikt for oss å sende en takk til handelstanden i Grimstad for stadig velvilje til å ta annonser i medlemsskriftet og derved gi oss en håndrekning på det økonomiske området.

Grimstad, i juli 1961.

Redaksjonen for Medlemsskriftet

G. E. Gundersen, Birger Morholt,

En norsk-amerikaner ser sin fødeby Grimstad igjen

Tollef Olsen.

Grimstad har på forsommerten hatt besøk av norsk-amerikaneren Tollef Olsen fra Brooklyn som ikke hadde sett fødebyen på 30 år. Alt i alt har han vært 46 år i Amerika. Hans amerikansk-fødte frue av norsk avstamning var med ham på reisen til hjemlandet.

For dem som ikke vet det, er det best å fortelle at Tollef Olsen er sønn av «politi» Olsen, og at hans venner som barn kalte ham Tollemann. Dette sier det samme som at han var

nr. 12 av ekteparet Olsens barn. Både guttene og pikene havnet i Amerika. Tollef reiste til sjøs i 1914 med seilskutten «Siam», og det varte ikke å lenge før han benyttet første anledning til å gå i land i Amerika. Der ble han, og der likte han seg og stiftet familie. Med hensyn til helbred og arbeid har det artet seg på beste måte, og han og hans hustru kan også glede seg over kjekke og hensynsfulle barn.

For Tollef Olsen var det en opplevelse å se Grimstad igjen, byen som alltid er i hans tanker når han er i Amerika. Selv innrømmer han at det er ingen mann som tenker mer på Grimstad enn ham. Ja, endog til den gjengen han er formann for, — folk som aldri har sett Grimstad og snaut vet hvor den ligger, må pent finne seg i å høre om hans fødeby, ved tid og anledning. Han er medlem av «Selskapet for Grimstad Bys Vel», og Byselskapets medlemskrift setter han stor pris på. Der har han en direkte kontakt,

Norgesreisen ble foretatt sammen med en del venner, og de var først en tur til Stavanger og Kopervik før Tollef Olsen og frue satte kurs for Grimstad, som lå badet i sol da de kom. De tok inn på «Victoria Hotell», tidligere Møllers. Etter at pliktbesøkene i by og land var unnagjort, var det å ta selve Grimstad i øyesyn, og noe av det første han og hans hustru gjorde, var å overvære gudstjenesten i kirken. Det er nå så rart med minnene fra konfirmasjonen. Anlegget på Kirkeheia ble selvsagt besøkt og beundret. Siden ble det å hilse på skolekamerater og andre.

Det var en opplevelse å tale med Tollef Olsen, tilfreds og takknemlig og alltid i godt humør. Han har en god hukommelse, og det er gutt som har tatt vare på sine minner fra barneårene i Grimstad. Joda, plommetreet i Tulla Ellingsens have sto der fremdeles. Men epletreet i B. H. Karlsens have var borte, og det samme var Drea-åkeren som ble benyttet til skibakke.

— Hva merket du deg spesielt, da du kom kjørende med bussen inn i Grimstad?

— Jeg syntes byen så så uendelig sammenkrøpet ut, og ikke minst «dr. Bergs have». Men selvfølgelig var ikke det ment som noe nedsettende. Grimstad er nå for meg alle tiders — —.

GRIMSTAD - MINNER

Av Tobias Sel.

Det var en vakker april-morgen 1903, mens våren åndet på li og fjell, at jeg kom med kystbåten inn Grimstadfjorden og så «Sørlandets Perle» for første gang. Min søster bodde i Grimstad og det var nærmest henne jeg skulle besøke. Men jeg ville også se meg om etter arbeid. Jeg henvendte meg både til Fevik Jernskipsbyggeri og Hasseldalen, men begge steder ble det avslag. Det var flauge tider i Grimstad-distriktet den gang.

Så gikk jeg til Grimstad Gartneri. Jo, sa Mons Fuhr, jeg har nettopp fått i oppdrag å plante noe på Kirkeheia, og der kan du få arbeid.

Det var en interessant jobb, og det har siden gledet meg de ganger jeg har besøkt Grimstad å se hvor store de trærne er blitt, som jeg var med å plante. Det var Olaf Bakker fra Gartneriet som ledet arbeidet. Vi kom godt ut av det med hverandre, og det var vel på hans anbefaling at Fuhr skaffet meg arbeid i et par by-hager, etter vi var ferdig på Kirkeheia. En av dem jeg arbeidet for var Jens Crawfurd. Det var en sympatisk eldre herre. Jeg har alltid vært interessert i samfunnsforhold og historie, og vi kom i prat om forskjellige spørsmål. Muligens var det derfor Crawfurd senere viste en del interesse for meg.

Men så ble plassen som «gårdsætt» hos konditor Petter Johansen ledig, og jeg fikk den. Mitt arbeid besto i å hogge ved til bakeriet, kjøre kasser med brød ned til Dampsksipsbryggen og få dem ombord i lokalbåtene «Alfen» eller «Activ» med Fevik eller Homborsund som bestemmelsessted. Videre kjørte jeg brød rundt til butikker i Grimstad og nærmeste omegn, f. eks. til Trydes landhandel ved

Fjære-svingen. Om lørdagene hjalp jeg brødgutten «Dutte» som visstnok het Lauritz, med å bringe bakverk rundt til kunder i byen. Til å begynne med var det litt tungvint, da jeg var ny på stedet, men snart visste jeg nesten hvor hver eneste familie bodde. Lokalbåtene som brødkassene ble sendt med, var gjerne forsinkel, og da måtte jeg sitte og vente på dem nede ved Dampsksipsbrygga. Slakter Pettersens visergutt Jens Agre var gjerne også der nede med samme oppdrag som jeg, og da fordrev vi tiden med forkjellig småprat. Når jeg enkelte ganger senere i livet har møtt Jens Agre i Grimstad, har vi oppfrisket gamle minner.

Blant de historier som våren 1903 gikk på byen, var en om en mann som het Peder. Han hadde gjort innbrudd hos Amundsen ved Fiskebryggen, og så ble det laget et rim om dette. Det gikk på melodien «Napoleon med sin hær.» Jeg husker ett av versene :

*«Peder viking med sin hær over Knibeheia drog,
og da han kom til Amundsen så stanset han sitt tog,
så tok han frekk ei tonne og så sto han opp på den,
så gikk han gjennom vinduet, og så stjal han litt igjen.»*

Gamle Petter Johansen var en grei mann. Og fru Johansen var også elskverdig og dertil meget virkelysten. Men dessverre døde hun om høsten samme år jeg var begynt i forretningen. Datteren Martha og sønnen Johan var kjekke mennesker som begge deltok i bakeriets drift. En annen sønn, Anders, oppholdt seg i Tyskland. Bakersvennene het Jens Fosseli, Benjamin Johansen og Tønnesen, og i konditoriet arbeidet Anton Bjørneberg og Dahl. Greie folk alle sammen. Ola Stene kjørte mel til bakeriet, han var litt av en original. En Oslomann, Pauli Olsen, kjørte brød for Johansen langt omkring i omegnen. Han var også litt unnerledes enn andre mennesker.

Men Gunnar Basgut var vel den merkeligste mann i Grimstad på den tid. Han bodde oppe ved Risdal et sted, og var byens renovasjonsmann. Han var original i oppreten og klæsdrakt, men han var også sjeldent vennlig og godlynnet.

St. Hans i Grimstad har jeg opplevet to ganger. Siste gang i 1954, i det aller herligste vær. I Sam. Bergs motorbåt fartet vi rundt og så det yrende liv som utfoldet seg på fjorden og i skjærgården og særlig var det morsomt å se utfarten til Hampholmen og Ytre Maløya. Jeg fikk rik an ledning til å oppfriske gamle minner. Og ved midnatt da alle bålene ble tent, fra langt inne i landet til de ytterste skjær, kunne jeg si: «Atter en gang har jeg opplevet Sørlandet.»

Men tilbake til de andre minner fra mitt Grimstad-opphold i gamle dager. Sommeren 1903 sto i det elektriske lys' tegn, og folk så hen til begivenheten med glede. De som er eldre vil sikkert minnes da de tunge maskiner til kraftstasjonen ble kjørt gjennom Grimstads gater. Det var kjører Oie Stene som var kommanderede general, og han skrek så det sa seks, for å få hestene fram. Jeg tror det var 8 i tallet. Det hele vakte voldsom oppmerksomhet hos folk. I løpet av ettersommeren ble det elektriske kabel-nett lagt ned i gatene, og ledninger lagt inn i husene. Da høsten kom, fikk vi lyset og det var festlig.

Høsten 1903 var det stortingsvalg, og i Grimstadpostens vinduer ble det slått opp telegrammer om vaigutfallet rundt om i landet. Interessert i alt som foregikk sto jeg der hele kvelden og leste, sammen med mange andre, telegrammene, etter som de innløp. Jens Crawfurd var der også, og som vanlig når vi møttes, slo han av en prat med meg. Senere ut på kvelden kom han etter bort til meg, og da sa han: «Nå går jeg hjem, det må du også, du blir ikke stortingsmann i kveld likevel.»

Det var ikke mange adspredelser i de dager. I fritiden ble det mest å spasere ned til bryggen og opp til Ruffen, -- og tilbake igjen. Eller vi tok en tur rundt «Kjærlighetsstien», og kom ned Arendalsvegen. For det meste var jeg i følge med Efraim Efraimsen. Vi tok også turer i omegnen.

Det var få som hadde fonografer på den tid, men Gabrielli på Håndverkeren hadde en som han ofte spilte på. Jeg husker så godt en sommer vi satt på bakermester Petter Johansens kjøkken og spiste middag. Vinduet sto oppe og vi hørte tydelig Gabriellis fonograf. Fru Johansen kom ut i kjøkkenet og sa: Jo, dere har det kjekt, kan sitte og spise og samtidig høre fonografmusikk.

Like ved Petter Johansens bakeri lå Håndverkerforeningen, og vaktmesteren het Gabrielli, antagelig av italiensk herkomst. Han var en sympatisk mann som jeg ofte slo av en prat med. Gamle Tryde og sønnen Axel kjente jeg også, likeledes Josef Ribe, og Karl Johnsen Langhaven. Johnsen døde i Amerika. Ellers var det mange som satte sitt preg på byen, og av de jeg husker navn på skal nevnes: Alfred Andersson, byfogd Nielsen, Fredrik Smith Petersen, T. G. Gundersen, Mathias Dannevig, Nic. Thomassen, Oluf Due, sønnen Carsten Due. Maler Hans Hansen Rep som også var skribent, så jeg ofte på byen. Til da hadde han ennå ikke utført sitt livsverk, — nemlig reisingen av Terje Vikenbauta ved Fjære kirke. Ludvig Longum møtte jeg senere igjen i Sokndal ganske tilfeldig. Siden vi snakker om Sokndal kan jeg fortelle at vi i over 100 år har hatt en familie Bie som opprinnelig kom fra Grimstad. Biene er i slekt med mannen fra Naxbie som skar skinnlappen av buksebaken på Setesdølen og brukte den til å lade kanonene med, da det engelske krigsskipet i 1807 skulle jages ut av Grimstadfjorden. Den første av Bie-slekten som kom fra Grimstad til Sokndal, var en bonde på Kielland, gården som dikteren Alexander Kiellands slekt kom fra. Dikteren besøkte engang stedet. Han gikk ikke omvegen om Sokndalsstrand, men ble satt over elven. Båten var ikke særlig stor, men det var derimot Kielland. Han sa derfor til gutten som skulle ro ham over: «Tror du båten bærer en slik stor kar som meg?» Hvortil gutten svarte: «Å, vi har nå satt kuer over.» Kielland moret seg over svaret.

Blant de forretninger i Grimstad som jeg kjørte brød til, inntok Gustav Gundersens på Torvet en særstilling. Gustav Gundersen og hans søster Agnes var mer enn alminnelig kjekke mennesker. Jeg skrev endog et rim i Agnes' poesibok. Det første verset husker jeg fremdeles

*Det aller beste jeg vet på jord
er smil og vennlige miner,
thi det var det første jeg fikk fra mor,
— det isen om hjertet tiner.*

Da jeg mange år senere besøkte Grimstad stakk jeg innom butikken. Det var noen slektninger som drev den.

Av og til kom det omreisende skuespillere til Grimstad, og alltid var det fullt hus på Møllers sal. Vinteren 1903—04 kom bryteren Norbeck på besøk. Han hadde to forestillinger med godt program og fullsatt sal. Foruten Norbeck opptrådte en mann som sang koselige, svenske sanger. Jeg husker ennå et vers:

*Att kyssa flickorna så de smiler
det var slett icke noken konst i det
men kyssa kjästen på en krokodilla
det var forbaskade svärare.*

Visen eller bruddstykker av den ble sunget av folk i byen, og snart var det en rimsmed som laget annen tekst til samme tone, ymtet på lokale forhold. Jeg hitsetter et av versene:

*A bygge jernbane nå for tiden
det er slett ikke noe kunst i det,
men d få Fjære til å kjøre i den
det blir forbaskade sværere.*

Jernbanen, ja. Arbeidet med denne begynte så vidt jeg minnes, vinteren 1903—04, og det var en del arbeidsledige fra by og land som ble sysselsatt. Men det var også arbeidere fra andre kanter av landet. Således var det en familie fra Bergen, — mann, kone og voksen sønn. Jeg er nå ikke så helt sikker på om de var fra Bergen. Trolig var det med dem som med svensken som sa: «Jag är från Stockholm, den stora staden, bare tjuge mil från.» Denne familie talte egentlig en utpreget Sunnmør-dialekt. For faren og sonnen som arbeidet på jernbanen, gjorde det ikke noe, men når konen skulle gjøre sine innkjøp i byen, var det til sine tider vanskelig for betjeningen å forstå henne. En gang kom hun inn i en slakterbutikk og sa: «Hav dokker noe smalakjøt?» Det måtte en del parlamentering til før betjeningen forsto at hun mente fårekjøtt.

Såvidt minnes var det våren 1904 visergutten hos Petter Johansen, — Dutte, — reiste til sjøs. Han fikk dessverre en tidlig grav der ute i et fremmed land.

Sommeren 1904 var for meg en minnerik tid. Jeg hadde fått mange gode venner, og en jeg satte stor pris på var Henrik Morholt. Vi kamerater tok ofte turer i Grimstads naturskjønne omegn, eller rotur ut mellom skjærene. I det hele tatt kom jeg i kontakt med mange mennesker, og hvis

noen av dem leser disse linjer og minnes meg, er de hjertelig hilset.

Landvik-bonden Sakarias Udjus hadde slakterbutikk i byen, og med ham ble jeg litt kjent. En lørdags kveld kjørte jeg med ham og sønnen Tellef Udjus hjem til hans gård, og var der til over søndag. Det var en herlig tur.

Av store begivenheter det året kan nevnes krigen mellom Russland og Japan. Sympatiene var helt på Japan side.

Samme året var det Amerika-båten «Norge» gikk under ved Rockall, og blant dem som omkom var to piker fra Grimstad-distriktet. Høsten 1904 ble Amerika-billetene nedsatt, fra 120 til 60 kroner over havet. Amerika-tanken som hadde slumret hos meg en tid, fikk ny næring. Så kom da den minneverdige dag i begynnelsen av 1905, at jeg kom ned tilbryggen med en brødkasse, som skulle til Homborsund. Jeg så da en plakat med store bokstaver i vinduet hos Carsten Dues Dampskipsekspedisjon med dette innhold: «Klokken 12 i dag forhøytes prisen på dampskipsbilletter fra Norge til Amerika, til 120 kroner.» Nå eller aldri, sa jeg til meg selv, — og gikk inn og tegnet meg for billett helt frem til San Francisco. Da jeg ennu ikke hadde vært på «moen» måtte jeg ha utvandringstillatelse.

Av og til skrev jeg vers, og så satte jeg meg ned og skrev en avskjedssang som jeg fikk trykt hos redaktør Schefte i Grimstadposten. Denne trykksak delte jeg ut til venner og kjente. Jeg tillater meg å gjengi et av versene:

*Når fra Grimstad jeg skal drage
kaster jeg et blikk
på de kjære, svundne dage
jeg på stedet fikk.
Mange takk skal alle have
som meg sendte smil,
ti det er den beste gave,
— derom er ei tvil.*

Jeg skulle reise fra Kristiasand 24. februar. Utvandrings-tillatelsen fikk jeg ved månedskiftet januar—februar, sluttet da hos baker Johansen. Jeg reiste så hjem til Sokndal for å si farvel til slekt og venner. Men jeg kom tilbake til Grimstad og var der noen dager før jeg reiste for godt. Grimstad var liksom mitt hjem. Jeg fikk dessverre ikke oppleve frigjøringen fra Sverige, hjemme, men jeg fikk sta-

dig brev fra venner og fra min søster som holdt meg underrettet om begivenhetens gang. Frøken Martha Johansen sendte meg Grimstad-avisen, og det var jeg svært glad for. Kort sagt, jeg holdt meg orientert. I Grimstad tok man livets tilskikkelse rolig, men dog sto hele det norske folk sammen om disse ord: «Enig og tro.» Og da Carl Berner etter at unionen var opplost, sa i Stortinget: «Må Gud bevare fedrelandet», var det uttrykk for alles bønn og tanke. Da så alt formet seg slik at det bie fred og forsoning, sang de med dypfølt takk til forsynet følgende setninger fra vår krigelige nasjonal sang:

*Alt hva fedrene har kjempet, Mødrene har gredt,
Har den Herre stille lempet Så vi vant vår rett.*

Da jeg sommeren 1916 kom tilbake fra Amerika, gikk jeg i land i Bergen, tok jernbanen til Oslo og kystbåten til Grimstad. Der tok min søster i mot meg. Mange i Grimstad var gått inn til hvilen, således Petter Johansen. Men Martha Jonansen og broren Johan levet, liksedes mange andre venner og kente jeg fikk hilse på.

Da jeg besøkte Grimstad for et par år siden, var det bokhandel i Petter Johansens gamle butikk. Da jeg var gårds gutt hos Johansen solgte de også noe som de kalte for «porke», som var meget populær. Jeg gikk inn i bokhandelen og sa: «Kan jeg få kjøpt en porke?» Betjeningen så på meg og trodde visst jeg var en raring. Men da jeg så fortalte at jeg for et halvt sekel siden hadde vært brødgutt i baker Johansens forretning, lysnet ansiktene til et smil, — og de forsto spørken.

Håret gråner, sangens elv Flyter mere stille —.

Jeg er nå en gammel mann, mitt livs sol vil snart gå ned, men til så skjer vil jeg aldri glemme Sørlandets Perle.

Tobias Sel.

*

Til orientering vil redaksjonen gjøre oppmerksom på at Tobias Sel er onkel til bakermester Sam. Berg i Grimstad. Så sent som i sommer besøkte han Grimstad, og var rask og rørig på tross av sine 78 år. Han bor i nærheten av Hauge sund hvor han fremdeles driver sitt gårdsbruk. Han har delatt meget i det kommunalpolitiske liv, vært med i styret for soknets sparebank, etc.

JOMFRU DOLHOLTS HAVE

Like før Helga Odd døde sendte hun Byselskapets medlemsskrift nedenstående artikkel, som vi med glede gjengir.

Jeg stenkет litt parfyme på mitt lommetørklæ i dag morges, og da duften steg opp til nesen sto plutselig Jomfru Dolholts blomsterhave for meg i all sin glans, og så fikk jeg lyst til å fortelle litt om jomfruen Dolholt.

Disse tre søstre, gamle fine damer, hadde et hus på Dolholtheia (om dere vet hvor det er). De hadde tre haver, blomsterhave, kjøkkenhave og frukthave. Blomsterhaven lå like utenfor deres dagligstue-vinduer. Der grodde allverdens deiligste gammeldagse blomster. Der var valmuer og tulipaner, påskeliljer og ringroser. Der var «Bevende hjerter», aurikler, stedmorsblomster, reseda og nattvioler. De sto der i skjønn forening, drakk inn regn og solskinn, frydet seg ved tilværelsen og utsendte sin herlige duft. Der var ingen misunnelse blant blomstene. De sto der og fylte sin plass, hver enkelt av dem.

Kjøkkenhaven lå utenfor kjøkkenvinduet, som det seg hør og bør. Mens blomsterhaven var til hygge var kjøkkenhaven til nytte. Den duftet på sitt beskjedne vis med salvie, krusemynte osv.

Den tredje haven var en stor, deilig frukthave. Der var kirsebær og plommer, rips, solbær og stikkelsbær. Å hvor de store deilige stikkelsbær fikk tennene til å løpe i vann på oss småbarn. Hadde vi en øre så gikk vi til jomfru Dolholtene og ba om å få kjøpe for ett øre i stikkelsbær. — Jo, da, vi kunne gå inn og plukke selv, spise oss riktig mette og siden fyle våre dype lommer. Tidt fikk vi «pengene» igjen også. Vi neiet dypt og takket. Våre små hjerter var fylt av takknemlighet. Å hvor vi syntes de var snille! De hadde ikke megen forretningssans, disse tre søstre, heldigvis; men de hadde en sans som var meget mer verdifull — sansen for å glede andre. De hadde alltid et vennlig ord og et godt smil til oss barn.

Dolholtheia var vår lekeplass. Der slo vi ball og lekte alle slags leker. Og i sommerkveldene, når vi var trett av leken,

satte vi oss rekke i rad på heiknatten og sang våre vakre små skolesanger, gjerne tostemmig. Våre mødre kom ut og satte seg på stentrappen og hørte på oss. Der satt vi da og sang den ene sangen etter den annen, inntil mor reiste seg og sa: «Nå må dere komme inn, barn!» Der var ingen myndighet i røsten, og hun ventet ikke for å se om vi kom. Hun visste vi var i helene på henne da hun gikk inn. Lovlydigheten fikk sitt grunnlag i h e m m e t i de dager.

Men tilbake til jomfruene Dolholt. De var meget glad i barn og særlig glad i min yngre søster, Anna. Rett som det var sendte de bud hjem til oss og ba om at «Lill-Anna» ville komme og synge for dem. Og «Lill-Anna» kom og sang. Hun var så liten at hun kunne ikke uttale ordene korrekt; men tonen var korrekt nok.

Da en av søstrene lå på sitt dødsleie, og «Lill-Anna» var blitt «Stor-Anna», sendte de etter bud til henne. Den døende hadde uttalt ønsket om å få høre hennes sang for siste gang, og hun kom og sang for henne, bl. a. «Kjærighet fra Gud».

Når jeg ser tilbake på disse fine søstres liv, så vil jeg si at i grunnen levet de et rikt liv. Det er ikke sikkert de syntes det selv. De gikk der vel tidt med en sår utlengsel i sitt hjerte. De hadde nok sine sorger. som ingen visste noe om; men de spredte solskinn med sine lyse fredfulle ansikter, og de gjorde det så ubevisst. Derfor smelter minnet om dem så vakkert sammen med duften fra blomsterhaven. Der er mange som minnes dem med vemod og kjærighet.

—x—

Helga Odd.

Jomfruene Dolholts eiendom var den som tapetserer Corneliusen nå eier, i nedre del av Vestregaten.

Her er et lite ekstra minne: Jomfruene Dolholt hadde fått vinterved. Min søster Anna som da var barn, tilbød seg å bære veden inn for dem. Hun spurte mor om hun ville komme hen til henne med kaffe i et spenn, slik som arbeiderne ved «Bangs verv» pleide å få om ettermiddagen. Og mor kom med mat og et lite spenn kaffe, og satte seg ved siden av henne, mens hun på arbeideres vis drakk kaffen av spannet eller spannlokket, og spiste maten med god appetitt.

Ja, det var de dagene, --- og ingen tenkte på at de skulle ha noe slags lønn for hjelpen. Det var bare en glede å kunne gjøre nytte for seg og gi en håndsrekning for andre. H. O.

En venn av Grimstad som ikke er mere

Grimstadpatrioten Helga Odd som nå ikke er mere.

Da Helga Odd vandret bort i november i fjor, var det mange også i Grimstad som følte sorg og vemod. Hun tilbrakte sine siste leveår i Kristiansand hvor hun bodde sammen med sin søster Olava Odd.

Men størstedelen av sitt liv tilbrakte Helga Odd i Amerika og innehadde forskjellige stillinger. En tid drev hun feste-

kontor i New York. Hun var en meget intelligent og kunnskapsrik dame, og dertil et selskapsmenneske av de sjeldne. Der hun var til stede, var det aldri kjedelig. Alt fra «gamle dager» satt som spikret i hennes erindring, og da hun hadde en utpreget pietetsfølelse, falt det naturlig for henne å omhandle de av slekt og venner som var gått bort, med respekt og verdighet. Hun sa aldri noe vondt om noen, hun plusset heller på med noe av det verdifulle. Hun var også en usedvanlig flittig brevskriver, og korresponderete med en masse mennesker i Norge, Amerika og andre land. Og et brev fra Helga Odd var mer enn gullkantet valuta, det var virkelig noe å leve på. Enkelte skulle minnes om noe, andre trøstes eller takkes.

Fødebyen Grimstad sto for henne som det herligste sted på jorden, og hun la ikke skjul på det hverken i tale eller skrift. Med års mellomrom besøkte hun sin fødeby, og da manglet det ikke på sammenkomster hos slekt, venner og kjente. Toleranse og respekt for de varige verdier preget hennes gang i livet og ga gjenskinn langt ut over hverdagens grå.

I oktober forrige år var siste gang «Byselskapets Medlemskrift» fikk et bidrag fra Helga Odd's hånd. Det er å finne et annet sted i skriftet.

BINABBEN

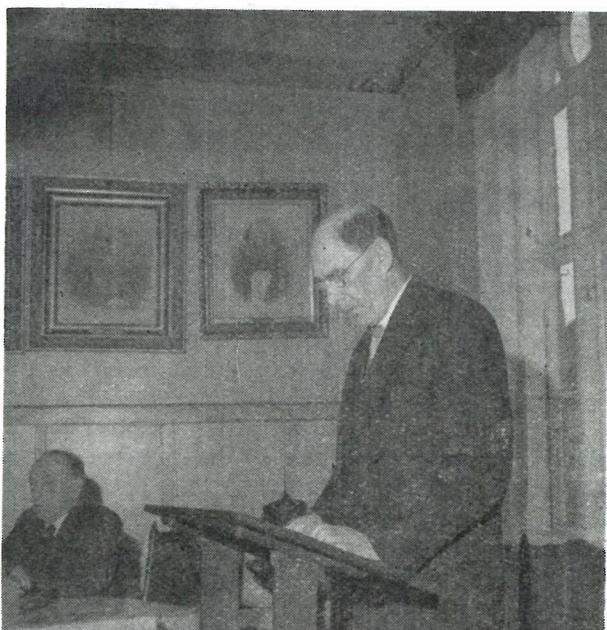
De fleste som har tatt seg en tur på Binabben har sikkert lagt merke til at det på sydøstsiden av selve toppen er noe som likner restene av en grunnmur. For 50—60 år siden ble det fortalt at Wittus holdt til der, og ungene på Bioddene ble gjerne skremt med at «hvis dere ikke er snille, kommer Wittus til å ta dere.» Nå var det ikke mange som tok dette helt alvorlig, for Wittus var så langt fra noen farlig kar — han var tvertimot alt for snill og god av seg, så de fleste unge som visste dette, blåste skremselet et langt stykke. Men allikevel var de svært interessert i disse rester av murenene, og brukte dem i sin lek. Når de ble tekket over med grener og løv, var det en ganske bra hytte, og var forholdsvis lett å forsøre, når de lekte «Indianer og hvit» som jo passet aldeles ypperlig der opp, hvor det var både skog og fjell.

Enda lenger tilbake — kanskje for 80—90 år siden — bodde i Dalen (som Biodd-folk dengang kalte Hasseldalen) en mann som het «Salomo i Dalen». En sønn av ham bygget under Binabbens topp en steinhytte sammen med sine kamerater. Og da de hadde hørt at det ved bygging av hus var vanlig å legge ned både penger og annet, så måtte jo også de gjøre det, når de nå skulle bygge seg et hus på et slikt fint sted. Følgelig skrapte de sammen noen kobberSkillinger og la dem under grunnmuren. Noe hus ble det ikke av det, men murene har stått i henimot 100 år og noe er det enda igjen av dem.

Sønn av Salomon i Dalen — Ole Andreas Knudsen — utvandret som så mange andre til Amerika og da han var en driftig kar gjorde han det etter forholdene godt derover. Kjøpmann G. M. Tobiassen traff ham rett som det var i Brooklyn og Ole Andreas talte da ofte om Binabben og husset. Han ønsket så gjerne å komme hjem en tur. Da ville han ha gått opp på Binabben og sett på sitt «byggverk» fra barndommens tid, men han syntes aldri han hadde tid til å reise. Nå er han for lengst død og borte, men et lite minne om ham og de andre bioddgutter har vi altså på Binabben.

geg.

Byselskapets formann leser årsberetningen

G. E. Gundersen, Byselskapets formann gjennom 16 år,
har fått god trening i å lese årsberetninger.

I alle år har Selskapet for Grimstad Byss Vel holdt sine årsmøter på Bytingssalen, og selv om fremmøtet ikke alltid er så overveldende, pleier iallfall stemningen å være den beste. Det er for det meste de samme medlemmer som møter frem. Det er Byselskapets formann siden 1945, G. E. Gundersen, som leser årsberetninger og regnskaper for Hovedselskapet, Skjærgårdskomiteén, Den kommunale Trepplantningskomitéé, Bymuséet og Ibsenhuset, og dette er i sannhet litt av en jobb.

Ved årsmøtet i fjor ble det anledning til å ta et foto av formannen i funksjon, og det er dette bilde vi gir plass for i medlemsskriftet. Det er Anders Olsen, varamann i styret og skattet protokollfører, en ser i bakgrunnen.

Da formannen også er medredaktør av medlemsskriftet, er det uten hans vitende vi har smuglet med fotografiet.

Grimstadhistorie i lite format

Omkring 1907 ble det stiftet et guttekorps i Grimstad med lærer Knut Dyvik som leder, og når en tenker på at Norsk Speiderguttforbund har feiret sitt 50-års jubileum nå i år, må en med rette kunne si at Grimstad var tidlig ute med sin lille «bevegelse».

Omst  ende fotografi som ble tatt på skråningen ved oppgangen til Binabben fra Arendalsveien, har på sitt vis en smule Grimstadhistorie    fortelle. Da fotografen var ferdig med sitt arbeid, startet guttekorpset sin utmarsj med freidig n  t, til Lars Lih's eiendom like øst for Fjære kirke. Lars Lih, også kalt «Gullmannen», var i Afrika på den tid, men fruen og barna var selv sagt hjemme, og tok imot sm  gultene fra Grimstad med smil og forståelse. Natten tilbrakte vi på l  ven i høyet, men stort sett ble det så som så med søvnen på grunn av lengt og indre uro. Og antagelig også litt ytre. En viss usikkerhet gjorde seg som sagt gjeldende, da dette med    sove «borte» en hel natt uten «hjemmeledsagelse», var nytt for de fleste. Men koselig og gildt var det der oppe i nabosoknet hin sommerdag for over 50    siden.

Og sikkert er det at utmarsjen til Fjære ble et kjørt minne og et stadig oppdukkende samtal  -emne for deltagerne, senere i livet.

Korpset hadde sine øvelser i Lauvst  , den gang alle tiders lekeplass for barn og ungdom. Men noen lang levetid fikk «bevegelsen» egentlig ikke.

Så var det litt om selve guttekorpset. Vi hadde ikke uniformer, men derimot hjemmesydde, hvite luer i b  tfasong; utstyrt med gullb  nd og sløyfe. Og de «stridende» hadde også et tregev  r som var sortmalt. Årsaken til dette sikrings tiltak var uten tvil et ennu merkbart bølgeslag fra unionsoppløsningen med Sverige 1905. For øvrig var korpset fors  nt med to hvite flagg. Og så hadde vi et «milit  rorkester» best    ende av to fl  ytister og en trommeslager. Det var Oskar Myhre og Kristian Nilsen som blåste fløyte og Karl Hartmann Sørensen, blant venner benevnt «Kalla», som slo lilletromme. Den lille fyren med kornett-hornet hørte ikke

til «niusikken», men hadde bare til oppgave å blåse revelje, når det var bruk for det.

Hvor ble det så av alle disse guttene senere i livet? Undertegnede skal forsøke seg på en liten redegjørelse, skjønt det bare blir for enkeltes vedkommende. Mange forlot sin fødeby like etter de var konfirmert. Per Bang og Karl Gislason reiste til sjøs og opplevet således slutten av seilskutetiden. Men ingen av dem ble sjømenn. Per Bang kom senere til Kristiansand hvor han fremdeles er, og Karl Gislason reiste til Amerika som skikk og bruk var i den tiden, både når det gjaldt menn og kvinner. Etter en del års forløp kom Karl Gislason hjem til Grimstad for godt. Han døde i forholdsvis ung alder.

Så vidt en kan skjonne utvandret 15 av guttene til Amerika. Det var Nils Smeland, Karl Hartmann Sørensen, Alf Kristiansen, Valli Sørensen, Karsten Ivarson; Willi Larsen, Jørgen Longum, brødrene Oskar Fuglestad og Malo Fuglestad, Torvald Johnsen, Georg Vardåsen, Olaf Gundersen; Karl Gislason, Olaf Olsen, Johannes Olsen. Olaf og Johannes var sønner av politikonstabel Johannes Olsen, og gikk i daglig tale under navn av henholdsvis «Laffen» og «Nannis».

Karl Hartmann Sørensen var sønn av seilmaker Søren Sørensen og Ella Sørensen. De bodde i det huset ved Lilleøre som drosje-eier Bartholf Knudsen nå eier. «Kalla» reiste til Amerika like etter konfirmasjonen og bosatte seg i Chicago, hvor han fremdeles lever i beste velgående og ernærer seg som selger for et stort innredningsfirma. En eldre bror, Sigurd Sørensen, bor også i Chicago.

Av de som kom til Amerika er Valli Sørensen, Torvald Johnsen, Oskar Fuglestad, Olaf Gundersen og Alf Kristiansen døde.

Sverre Reinertsen, Leif Erichsen og Oskar Myhre bosatte seg i Oslo. Johan Holst som i mange år seilte som styrmann i oversjøisk fart, driver nå en stor hønsefarm på Østlandet. Sigurd Solli, Kristian Nilsen og Henrik Ugland kom til Kristiansand. Henrik Ugland ble senere postmester i Lillesand. Han døde for noen år siden.

Rolf Andersen, som i ungdoms- og manndoms år drev som kontormann og hadde egen forretning, havnet som sjømann på sine eldre dager. I de siste 10 år har han seilt

Vi skal soke å «identifisere» guttene på fotografiet: 1. rekke fra venstre: Rolf Andersen, Sofus Pedersen, Henrik Ugeland, Birger Morholt, Alf Kristiansen, Tellef Gjertsen, Sigurd Solli. - 2. rekke: Leif R. Erichsen (med flagg), Karl Hartmann Sørensen (trummeslager), Oskar Myhre, Kristian Nilsen, Erling Sæther, Severin (Rini) Fuglestad, Olaf (Letten) Gundersen, Olaf Jacobsen, Malo Fuglestad. - 3. rekke: Olav (Loffen) Olsen, Roar Persen (med flagg), Ole Laurits Olsen, Valdemar (Valli) Sørensen, Konrad Pedersen, Ole Thorsnæs, Alf Markussen, Karsten Ivarson, Willi Larsen, Nils Smealand, Jørgen Longum, Sverre Reineitzen. - 4. rekke: Peter Mogens Andersen (bak flagget), Oskar Fuglestad, Karl Gislason, Per Bang, Korpsets leder, lærer Knut Dyvik, Torvald Johnsen, Georg Varddosen, Johannes (Nannis) Olsen, Hans Olsen, Johan Holst (med flagg), Jørgen Myhre (under flagget).

som motormann med tankbåter, og trives utmerket. Roar Persen ble postmester i Grimstad, og dertil ivrig kommunepolitiker. Erling Sæther har helt fra ungdommen av vært meierimaskinist ved Grimstad Meieri. Han har i likhet med Fersen i flere perioder sittet som medlem av Grimstad bystyre. Hans Olsen bor i Fjære og er sagmester ved Gjømle sagbruk. Han er Grimstadmann i sinn og skinn

Postekspeditør Ole Thorvaldsen som døde i ung alder, var en begavet mann med sosiale og kulturelle interesser. De som kjente denne idealist vil minnes ham med dyp respekt.

Olaf Jacobsen var fra Lillesand, men gikk en del år på skole i Grimstad. Han bodde hos gamle Olaves-Ane på Kniberheia. Blant venner var han kjent for den «slødda» han eide og som fartet noe rent kolossalt.

Det var bare en ganske liten flokk av «speiderguttene» som slo seg til i Grimstad for godt: Meierimaskinist Erling Sæther, journalist Birger Morholt, postmester Roar Persen, motormann Rolf Andersen, sagmester Hans Olsen, sistnevnte riktig nok bosatt i Fjære. Og så kan vi med glede konstatere at guttekorpsets leder, tidligere lærer og redaktør Knut Dyvik, fremdeles lever, og er 88 år. Han kom til Grimstad i 1904 og stiftet Grimstad Guttekorps noen år senere.

Det er Sigurd Solli som eier fotografiet av guttekorpset. Sigurd Solli ble kristiansander. Han har stor møbelforretning der borte. Han besøker ofte sin fødeby.

Kirkeheia

På det gamle kart som er bak i Grimstad-boken kan vi se at «Kirkeheia»s navn fra gammelt av er Dramsevig-heien. Den tidligere fiskebrygge, som nå er asfaltert og brukes til parkeringsplass, dekker over den gamle verv i Dramsevigen. I Dramsevigen var det bl. a. at kommandør P. N. Sølling lot bygge noen av sine overdekkede losbåter. På verven er der bygget atskillige skuter. Halfdan Gundersen kunne f. eks. fortelle at han som smågutt sammen med broren Claus sto hjemme på Ruffen på en fjellknaus og så mastene på et fartøy som sto på stabelen og skulle sjøsettes. Det var jo noe uvanlig at mastene ble reist før sjøsettingen, så han erindret denne begivenhet meget godt. Bror Claus var på farten for å få lov til å løpe ned og se sjøsettingen, men før han rikk denne tillatelsen, hørte han de andre som sto der, rope at «nå er skuda på sjøen.»

Den gang var det ingen gate eller brygger langs Dramsevig-heien. Den eneste forbindelse fra byen var en smalsti langs heien og på flere steder var det lagt planker for å kunne komme frem. Når sorenskriver Voss skulle til sitt hus (nåværende fru F. G. Gundersens) måtte han fra Kjærrehaven (ved Binabbgaten) kjøre ovenom Langhaven for å komme inn på den daværende vei til Fjære.

geg.

Hva den gamle bok fortalte om Haaø

Leif Munch Jensen, som nå bor i Grimstad, men hvis familie i flere generasjoner har bodd på Håø, berørte forleden det jeg hadde skrevet om Håkallen i forrige medlemskrift. Han kunne fortelle at det hadde funnet sted et forlis der ute i 1806. Det sto i en gammel bok han hadde. På henvendelse fikk jeg låne boken som hadde denne lange forklaring på titelbladet:

Huus-Postill
 eller
 Udførlig og fuldstændig
 Forklaring
 over
 Søndags Evangelier
 og
 Høymesse-Texterne
 tillige med
 En Forberedelse til den Evangeliske Historie
 og et hosføyet
 Register, og Templets Aftegning
 ved
 HANS MOSSIN
 Sognepræst til Kors-Kirken i Bergen
 Bergen, 1769

trykt i Forfatterens eget privilegerte Bogtrykkeri

Det er en bok som har vært i flittig bruk både til helg og hverdag — til alvor og fest. Den er i forholdsvis god stand, men det ser ut som om bindet har vært utsatt for angrep fra bokorm.

Som alminnelig i slike bøker som har vært i en families eie så lenge, er den også blitt brukt til å notere ned de store begivenheter innen familien. Dessverre er første blad i boken, som engang har vært fullskrevet, revet i stykker, så bare en brøkdel er igjen. Derved er det umulig å få noe ut av det. Men sist i boken står følgende om forliset i 1806:

Anno 1806 Natten mellom den 5te og 6te Februari strandede her paa Haae-Kalven Ostindiafareren Prinds Carl af Hessen ført af Capitain Henrich Nanings.

Med dette Skib var vi Undertegnede 3 Mand som have logert her i Huuset til 27de da vi seilte til Arendal med 2 . . . fartøyer til Kiøbenhavn.

Jens Halvorsen Drøbak. Svend Andersen.
Christian Fibiger.

— — — —
På den annen side av dette blad er opptegnet litt slekts-historie:

Anno 1759 er jeg Olle Jensen føed Paa Sandvigen i Øystad Sogn.

Med annen skrift er så tilføyd:

Dæd Paa Haaøen Den 15 Januari 1817. Boed Paa Haaøen i 21 Aar og Havde med sin Kone 5 Børn 4 som lever. Ole Jensen.

— — — —
Anno 1838 den 28 Desember er Waares Søn føed til Den Søndige Werden her paa Haaøen og var til Daaben den 13 Januari 1839.

(Tilføyd av en annen:) Død 19 Desember 1885.

Anno 1840 den 13 Okttober er Waares Datter Berthe Chatrine fød til Den Søndige Werden og War til Daaben d. 28 Okttober.

Anno 1843 den 9. Januari er Waares Datter Laavise Margrethe fød til den Søndige Werden og War til Daaben den 13. Februari 1843.

— — — —
På annet sted i heftet er inntatt sjøforklaringen etter «Prinds Carl af Hessen»s forlis og også den avsluttende forklaring i sjøretten et par måneder senere — etter at auksjon er holdt over det som ble berget fra vraket.

For godt og vel 150 år siden, da dette fant sted, var det mange familier som bodde på Håøy. De drev med fiske og losing. Losene fra Håøy var navngjetne her på Sørlands-kysten. Nå er det ikke fastboende på Håøy. Det er bare i de korte sommermåneder husene er bebodd av sommergjester, som søker ned for å slikke sol og bade i det krystallklare friske sjøvann.

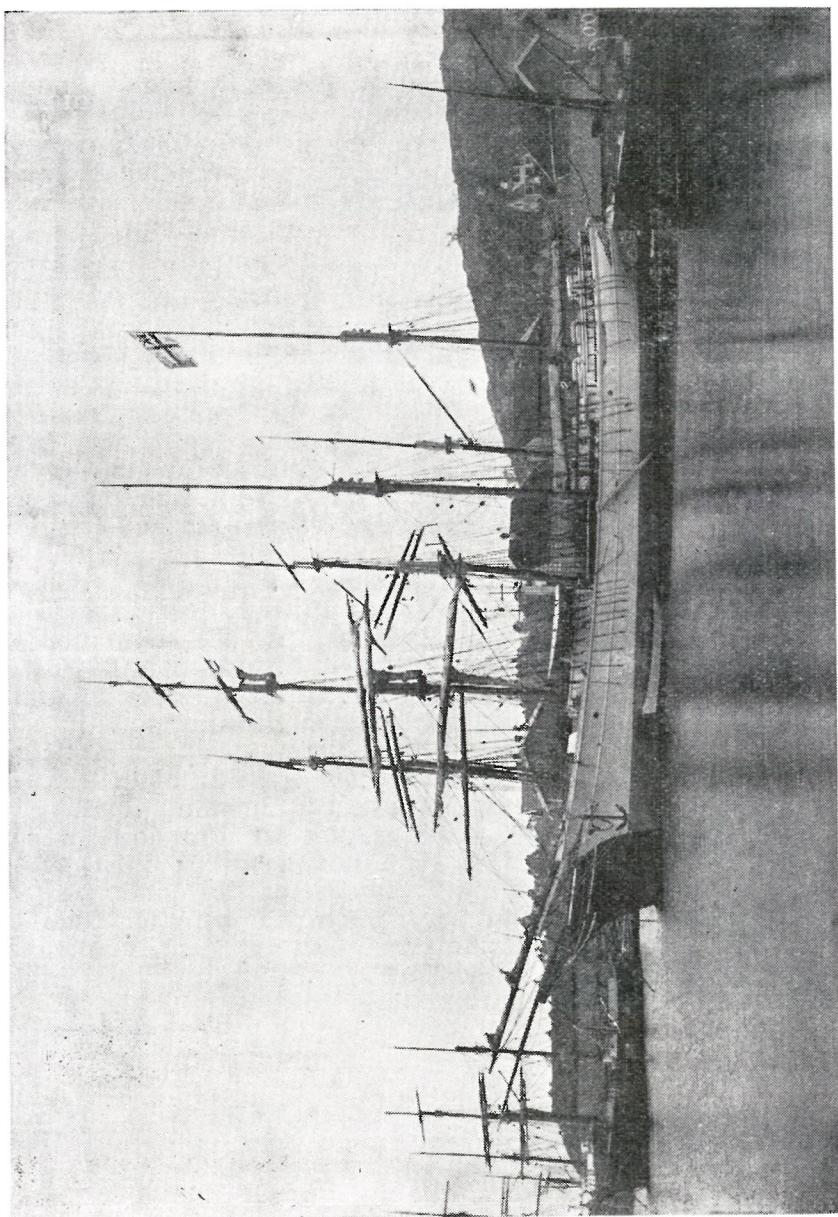
geg.

Grømstøe

For en tid tilbake leste jeg en artikkel i Grimstad Adressetidende om at Grømstøe lå et stykke nedenfor Lillerore. Dette er etter min mening og hukommelse ikke korrekt. Så vidt jeg husker var Lillerore den del av Vardeheia som ligger på østsiden av Vestregaten. Grømstøe lå i Sølebukta (Saulebukta), ca. 20—25 fot fra Dømmesmo-verftet, altså mellom dette og Verkensgården. Jeg husker godt bryggen og det som sto igjen av steinbelegningen og treverket, f. eks. sidepelene og annet treverk som hang her og der. Vi smågutter fa Ruffen og Varden pleide å leke der om sommeren.

Veien fra Grøm gikk i den tiden i rett linje fra Grømgården over Grømbrua til Bangs uthuser, over Lauvstø og ned til Strandgaten hvor veien skiltes: Til høyre ned til Bangs verft og venstre til Grømstøe. Altså lå den ikke langt fra der hvor Grømveien gikk ned til stranden og bryggen. Jeg er sikker på at hvis der er noen hjemme — født i 70-årene og helst fra Ruffen eller Varden — så vil de huske det som sto igjen av Grømstøe. Min onkel E. Peter Lindahl som levet i Brooklyn da jeg kom til Amerika i 1888, talte ofte om Grømgården og ungdommen der. Han forlot Grimstad i 19 års alderen. Han var ofte til stede på Grømgården ved forskjellige anledninger hvor de fortalte om bruken av Grømstøe hvor det var brygge som ble benyttet både av stedets folk og øybefolkingen. Det var dengang sikkert den største bryggen i Grimstad.

J. A.
Brooklyn.

Skonnertskip «Niels Ribe», fotografert en tid etter den var nybygd i 1884. Videre bark «Harta», og skonnert «Tritton». Den lille dampbåt i forgrunnen tilhørte Fajansfabrikken. På siden av «Niels Ribe» ligger en liten dampbåt som tilhørte kaptein Anders

Det var dengang

Hus br.nr. 325 Binabgaden sto i sin tid på tomten nedenfor apotekets have — der hvor øvre del av kinobygningen nå står. Før kinoen kom var det have fra apoteket ned til en vinkelbygning i tilslutning til den nedenforliggende murbygning. I denne murbygning holdt postkontoret til i mange år etter at Nilsens hotell var nedlagt. Deretter hadde Sjømanns- og Handelsforeningen sine lokaler der endel år. Som et kuriosum kan nevnes at den første radio her i byen ble innkjøpt ved en innsamling blant medlemmene med o.r.sakfører Havstad som største bidragsyter. Radioen ble installert i lokalet til medlemmenes underholdning, men det ble så som så med den da apparatet viste seg å være vanskelig å få noe ordentlig ut av.

Så litt om et annet hus, br.nr. 325. Det ble i 1873 kjøpt av fru Lina Tobiassen (Lina Sogndal, som hun vanligvis ble kalt, da hun stammet fra Sogndal) for 100 speciedaler. Mannen hennes, Tobias Tobiassen, var som de fleste mannfolk på den tid, tilsjøs, og hun måtte ordne med saker og ting. De 100 speciedaler skaffet hun ved å låne 50 av Oluf Due og 50 av fru Sørensen. Og etter hva sønnen, G. M. Tobiassen, fortalte, var det ikke lenge før det hele var betalt, slik at de satt trygt i huset.

geg.

Minner fra sjøbadet i Grimstad

På Grimstad Bad, som startet i 1904, var det et par avkledningsrom med innebygget badekum. Det var nemlig mange som ikke likte å opptre i badedrakt eller badebukse, men foretrak å forfriske seg med et sjøbad i disse små avlukker. Men etterhvert forsvant jo sjenansen, og dette bevirket at disse rom gikk over til å bli vanlig avkledningssted, og gjerne forbeholdt noen av dem som regelmessig søkte sjøbadet sommeren igjennom. Blant disse var det enkelte av byens såkalte honoratiores.

Bernhard Bjerk som ofte besøkte Sjøbadet, kan fortelle at han en gang overhørte følgende samtale mellom byfogd Nielsen og konsul Gerhard Smith-Petersen. De lå begge utenfor bassenget og fløt, og pratet sammen. De kom også inn på hvem som kunne flyte lengst.

«Å», sa byfogd Nielsen, «kom med en sigar så skal jeg godt greie å flyte så lenge den varer.»

«Jeg røker ikke,» sa konsul Gerhard Smith-Petersen, men gi meg et glass portvin så skal jeg godt ligge og nippe til det, til det er tømt.»»

Og vi som i ungdomsårene og senere ofte var på Badet, kan uttale vår mening om at begge de kjente Grimstadborgere sikkert ville ha klart det de hadde bebudet.

Sokneprest Holst hørte også til Sjøbadets faste gjester hver sommer. Og det må sies til hans ros at han hadde lært å svømme etter å ha passert de 60. Og det var årsaken til at han holdt seg mest i bassenget hvor en enkelte steder kunne «stå bunnen».

Clara Thue Ebbell,
en venn av Grimstad som aldri svikter

Forfatterinnen Clara Thue Ebbell.

Byselskapet og Ibsenhuset har en spesiell venn som aldri svikter, — forfatterinnen og publisisten *Clara Thue Ebbell*, Oslo, knyttet til fødebyen Grimstad med tradisjonens og ættefølelsens uslitelige bånd. I fjor fylte hun 80 år og ble berettiget hyllet av kjente og venner og de som står henne nærmest. Alderen tynger heldigvis ikke fra Ebbell, hun er

vital både legemlig og åndelig og lar ikke en time gå unytlig hen. Hvis hun ikke skriver originale ting, oversetter hun fra engelsk. For tiden holder hun på med John Bunyan's allegoriske verk, «*Pilgrims progress from this world to that which is to come.*» Ingen skal være i tvil om at denne verdenskjente bok, vil få en enda større lesekrets enn den har.

Clara Thue Ebbell er en reisende ambassadør for Grimstad, og derfor er byen henne stor takk skyldig. Hun lar ingen anledning gå fra seg til å fremheve distriktets positive sider og kulturelle verdier, som Fjære kirke og Ibsenhuset i Grimstad. Og det er nok Ibsenhuset hun spesielt vier sin interesse. Hver sommer besøker hun begge muséer, og har stor glede av på nytt å studere de mange Ibsenminner soin det gamle Svaneapotek i Østregate 13, nå Henrik Ibsensgate 14, gjemmer innenfor sine vegger. I 1959 fikk som kjent Ibsenmuséet som gave fra fru Ebbell, Oslo, en fotografisk gjengivelse av Henrik Ibsens dikt til «*Stella*», Grimstaddamen Clara Ebbell, Ibsens ungdomskjærighet i årene 1849 til 1851. Høsten 1850 da de begge oppholdt seg i Kristiania, ga Henrik Ibsen avskrift av diktene til den unge Clara Ebbell. Originalene er også i Ibsenhusets eie, og blir betryggende oppbevart et annet sted. I Ibsenmuséet henger det et fotografi av den vakre Clara Ebbell som Ibsen var interessert i. Hun var født 31. juli 1830.

Åndelig talt er *Stella*-opplevelsen et sentralt innslag i Henrik Ibsens lengsel og diktning. Derfor hører da også de synlige minner fra *Stella*-tiden hjemme i Ibsen-muséet.

Det er få som «kan» Grimstad som Clara Thue Ebbell, det være personer eller annet. Teoretisk kan hun vandre den lokale historie gjennom, og overføre sin vite til de som har den glede å kjenne henne. Hun er et åndelig oppkomme, er intelligent og belest og har en sjeldent evne til å mane frem livets reelle verdier. På samme tid som hun eier åndelig storhet og vet å gjøre bruk av den, er hun liten i seg selv. Alltid positiv, alltid vennlig og tilfreds. Heller ikke hun har gått klar livets minussider, men det er ting som andre ikke skal plages med. Men spre solskinn om seg, det kan hun. Hennes eldre venner i Grimstad setter henne høyt og takker henne for alt hun har gjort i skrift og tale, for sin fødeby. Også Medlemsskriftets redaksjon hilser henne.

**Den gamle hoveddøren til Grimstad folkeskole
som ikke er mere**

Folkeskolens gamle hoveddør som nå er erstattet med en ny.

Det er rart med den skolen du har gått på som barn — den går deg alri ut av minne, enten det er på godt eller vondt. For oss her i byen er det Grimstad folkeskole det er tale om, ja, det vil si den gamle to-etasjes trebygningen som ble oppført av byggmester Gotlieb Heinecke i 1864. For et par år siden fikk den et millionbygg i betong ved sin side, men det er en annen historie. I fjar ble de gamle vinduene i trebygningen skiftet ut med nye og moderne, samtidig som det ble satt inn en ny dør på forsiden og laget en ny steintrapp med jerngelender.

Som barn syntes vi den gamle hoveddøren var noe veldig fint noe, med de flotte, opphøyede fyllingene. Nok av det, — denne døren som tusenvis av Grimstadbarn i årenes løp har vandret inn og ut av, er nå bare et minne.

Da julegrøten ble ødelagt for Anne og Svend Fjeldman

Av John Andersen, Brooklyn.

Svend Svendsen Fjeldman og hustru Anne bodde for mange år tilbake, antagelig omkring 1840—50, på Ruffen i et lite hus med to rom, det vil si stue og kjøkken. Det sto under fjellet ved Tellef Børresens hus, og så nær at man kunne gå fra fjellknatten ut på taket. Huset sto der så sent som i min ungdom i 1870—80 årene. (Ele revet ca. 1910.) Lisa og August Fladen med familie bodde der dengang. Det lakket mot jul og julafoten. Anne og Svend skulle lage julegrøt. Imidlertid hadde en del unggutter planlagt å lage litt moro med Svend og Anne. De hadde fått tak i en stor, svart katt, og mens Anne sto og rørte i i grautgryta og Svend sto bak, slapp de katten ned skorsteinspipa. Katten sprang rett i fjeset på Anne og i hodet på Svend, med det resultat at de begge i skrekk og forferdelse sprang ut i Storgaten og hylte ut at djevelen var hoppet i julegrøten. Svend fortalte at den hadde et hode så stort som en vaskevannsbolle, labber som en bjørn, og store hvite øyne. Den hadde nesten skremt livet av dem begge. — Denne episode er sann. — Politiet forsøkte å få greie på hvem som sto for denne spøken, men fikk aldri rede på det. Min onkel E. P. Lindaal som bodde i Brooklyn, da jeg kom over her, fortalte meg denne historie. Han var en av de fire som var med på galeien. De andre var kaptein Ole Frivold, Michael Ruffen, far til kaptein Michaelsen, og politibetjent Egelien i Grimstad. Da jeg besøkte min fødeby i 1895, talte jeg ofte med Egelien som da bodde i Vesøen. Han sa historien var sann, men at onkel ikke burde ha fortalt den. For det var et løfte mellom dem at de aldri skulle fortelle det til noen.

J. A., Brooklyn 1961.

JONSOK

Som den eldre generasjon vet, hadde Grimstad-patrioten HANS HANSEN REP en lyrisk åre som resulterte i mange pene stemningsdikt. Her er et om Jonsok.

*Der ligger en by og skinner
med hvitt ved et holmgrått sund,
der solrandens lysning vinner
på nattens lengste sekund.
Og der drar en by ifra byen
når jonsok-kveld setter ind,
og seil og motor og drer
årar kjølvannslinjens spind.*

*Og der skal blussene flamme
på odder og ness og skjær,
og la meg si med det samme,
Jeg vet hvor det største er.
Det sprakende bålet som døyver
hver tenkelig tankes mål,
på Kuskjær vet jeg det ligger
for det er guttenes bål.*

*For der har guttene samlet,
på alleslags brennbart rov
til årets eneste time
da ildspåsetting er lov.
Og østenfor tid og avstand
når gjenskjær fra lysets fest,
fra jonsok-kveld ved en havstrand
ved hvem jeg gjerne var gjest.*

Årsberetning 1960 for Selskapet for Grimstad Bys Vel

Styret har i 1960 bestått av: G. E. Gundersen, formann, Birger Morholt, nestformann, Johan Fr. Lehland, Kristen Mørland og Per Tønnevold.

Det har vært avholdt 5 styremøter og formannen har hatt mange kouferanser med styrets medlemmer. Dessuten har styret hatt befaringer av Marivoll og holmene.

I årets løp er tilkommet 7 nye årsbetalende medlemmer, mens 4 årsbetalende og 5 livsvarige medlemmer er avgått ved døden. To årsbetalende er fraflyttet, så medlemstallet ved årsskiftet var 104 livsvarige og 251 årsbetalende.

Medlemsskrift nr. 24 er under arbeid og vil bli ferdig på forsommeren.

Etter foretatte befaringer besluttet styret å kjøpe holmene Vierholmen (Fanholmen) og Kryssen i arkipelet mellom Marivoll og Hampholmene. Da vi ikke har ledige midler besluttet styret å låne kjøpesummen kr. 12 000,— for å dekke den etter hvert som midlene tillater det. Det er sendt søknad til Statens Feriefond om et tilskudd til dette innkjøp. Etter innløpen meddelelse vil søknaden bli tatt med under fordelingen av bevilgningen for 1961.

Et par fiskere fra Fjære har søkt om adgang til å sette opp redskapsbod på en av holmene. Styret har nøyne drøftet denne sak og hatt flere befaringer for å forsøke å få løst dette for de to fiskere så viktige spørsmål. Styret har tilbudt dem plass, men noen avgjørelse er ikke tatt enda.

På foranledning av Skjærgårdskomitéen ble i 1954 oppsatt en del staker på forskjellige undervannsbåær, som erfaringsmessig har vært farlige for motor- og seilbåter. bl. a. på de to i Smørsund Den indre av disse er — antagelig av isen — brukket, så der gjenstod en mindre del under vann. Selve staken har gjentatte ganger vært reist opp igjen av

forbipasserende, så den har gjort sin nytte som varsel om båen. Imidlertid var den om kvelden den 12/6 1959 blitt revet overende av en båt med motortopp, og den 13/6 kjørte så en mann fra Birketvedt på den gjenstående del på sin vei fra byen til Fevik. Sjekten sank og det ble en del skade på den og motoren. Den 15/6 kom så mannen opp til formannen og forlangte at Selskapet skulle være ansvarlig for den oppstårte skade. Dette avviste formannen og det samme har styret gjort i svar til en sakfører i Arendal som på vedkommendes vegne har spurt om Selskapet vil erkjenne erstatningsplikt. Deretter har sakføreren reist sak mot Selskapet med krav om en erstatning på kr. 2500,—.

Styret har engasjert o.r.sakfører J. Bugge Danielsen til å føre saken for oss. Den vil bli tatt opp til behandling i vår.

For styret er det helt klart at vi ikke kan påta oss noe ansvar for slike skader. Alt vårt arbeid går ut på å gjøre vårt beste for at folk ikke skal komme i viderverdigheter hverken på land eller sjø, men vi har jo ikke et øyeblink tenkt at dette vårt arbeid skulle gjøre oss erstatningspliktig ved hendelige uhell. Skulle dette skje, må Selskapet ta denne gren av arbeidet opp til ny vurdering og radikalt omlegge det.

I Binabbområdet er ryddingen fortsatt og et par benker satt opp.

Lillesandsveien 19 har Treplantningskomitéen nå opparbeidet til et meget pent parkområde. Det vil bli satt ut en del benker til sommeren. Treplantningskomitéen bør ta noe mer tilskudd på grunn av denne park, og styret foreslår tilskuddet forhøyet med kr. 250,—.

Det i følge regnskapet disponible overskudd kr. 3561,04 foreslås fordelt slik:

Treplantningskomitéen	kr. 1250,—
Skjærgårdskomitéen	« 1250,—
Bymuséet	« 1000,—
Disposisjonsfondet	« 61,04

Grimstad, 10. mars 1961.

**Årsberetning 1960
fra Selskapet for Grimstad Bys Vels
skjærgårdskomit **

Skjærg rdskom t en har i 1960 v rt: G. E. Gundersen, formann, K. Dyvik og Tengel Bang med Johan Fr. Lehland og E. Reinholt Jensen som varamenn.

Kom t en har i  rets løp hatt en del befaringer med etterfølgende m te og formannen har dessuten konferert mange ganger med medlemmene. Da Dyvik var forhindret fra   delta i befaringene deltok varamennene i stedet.

Hovedarbeidet har også i 1960 v rt på Marivoldomr det, hvor rydding og pynting m. v. har foregått jevnt det meste av året. Det later til at de bes k nde setter pris på vårt arbeid, idet mange uttaler sin glede over   ha dette stål og over hvor vakkert det er blitt. Enda er det meget som bør gjøres, men det f r tas etter hvert ved siden av det vanlige vedlikeholdsarbeid.

Broen er ettersett og noen sviller byttet ut. Utskiftingen av de store dragerne vil bli foretatt til våren og samtidig vil en del av de gamle sviller i brodekket bli erstattet.

Veien langs Marivoldlandet m tte også i 1960 fylles opp med mergel, da all fyll blir skyldt vekk ved høyvanne på høsten og vinteren.

Ved Ostersk len er det gravet og montert en ny brønn, så vannsituasjonen nå skulle være god selv i tørre somre.

På grunn av den regnfulle sommer m tte veien fra Buvollen repareres. Fj ere kommune ordnet med den til v r grense og fylte også noen lass grus på veien til sv mmestadion. I bakken fra jordene og opp til grensen fylte vi på leire og mergel, og la ned et stort jernrør, der hvor det var et gammelt holdike, så nå skulle bakken forhåpentlig holde seg. Veien ut til Ytre Marivold, som for en stor del bare var jordvei, m tte vi fylle opp med grov grus for at bilene kunne komme frem. Den vil bli ettersett nå til våren.

På Rossekniben er den øverste tretrapp blitt erstattet med en jerntrapp, som er festet godt i fjellet. Dessuten er veien opp til toppen og trappene ettersett og reparert. Utenom all den grus vi har brukt til veiene har vi også fått en del grus og sand til påfylling på avfallshaugene. Dunkene i avtredene er tømt daglig i sesongen. Senere etter behov, men det har da vært brukt racasan for å fjerne sjenerende lukt. Klossettpapir har vært hengt opp i alle avtreder.

Selv om sommeren var heller fuktig var besøket jevnlig godt over hele Marivold både fra byen og omegnen og av teltliggere. De siste var for øvrig meget begeistret, da det ikke ble noe sole selv i plaskregn. Som tidligere år var også i 1960 Sandnes Svømmeklubb med sin treningsleir i Osterskilen og Aust-Agder Idrettskrets arrangerte også sine to leirer for barn og ungdom.

For øvrig er Ytre Marivold blitt brukt en del til møter og stevner. St. Hans-aften har de kristelige organisasjoner bål og stevne og utover sommeren arrangeres flere stevner.

Stort sett viser det seg at publikum setter pris på vårt arbeid med utfartsstedene og er med å holde dem i orden.

Vi vil dog herigenom gjenta vår henstilling til alle som ferdes på Marivold, Binabben, Vestre Varden, Groos og på holmene :

Ødelegg ikke trær og busker!

Vær forsiktig med varme over alt! Kaffebål og bål må bare tennes opp ved stranden, så det er lett å slukke.

Gå aldri fra bål uten å være sikker på at det er slukket.

Og spar trærne på holmene våre. La lyng og einer få vokse — det tar årtier før de kommer igjen hvis de ødelegges.

Hegn om fuglelivet — måker, terner, tjeld, ender og andre fugl lever opp i vår vakre skjærgård og gjør det enda mere gildt å ferdes blandt holmer og skjær!

Grimstad, februar 1961.

G. E. Gundersen K. Dyvik Tengel Bang

Ibsenhuset og Grimstad Bymuseums årsmelding 1960

I fjor var det 3555 personer som skrev sine navn i besøksprotokollen i Ibsenmuséet i Grimstad, og de fleste avla også Bymuséet et besøk. Enkelte og ikke minst utlendinger, viser en utrolig interesse for alt som har med Henrik Ibsens Grimstad-tid å gjøre, noe som virker stimulerende på museets styre.

Etter forslag fra Grimstad formannskap har bystyret nå vedtatt nye statutter for muséene. Nyordningen består vesentlig i at styret skal bestå av 5 medlemmer mot før 3, -- to valgt av bystyret, to av Selskapet for Grimstad Bys Vel og ett oppnevnt av styret for Aust-Agdermuséet i Arendal. Som kjent er det Grimstad kommune som eier eiendommen, Henrik Ibsensgate nr. 14, samt samlingene.

Nytt er også at styret skal utarbeide budsjettforslag for muséene, som skal forelegges Byselskapet til uttalelse, og godkjennes av Grimstad kommune.

Det var fylkeskonservatoren som etter anmodning fra Grimstad formannskap hadde utarbeidet forslag til statutter. Det gamle styret hadde foreslått at styret fortsatt skulle bestå av 3 medlemmer. Et mindretall i formannskapet, ordføreren og varaordføreren, gikk også inn for dette, men forslaget ble nedstemt av bystyret.

På grunn av plassmangel og av hensyn til brannfarens risiko har styret lenge søkt å forberede en utvidelse og ombygging av Bymuséet, som ligger vegg i vegg med Ibsenhuset. Grimstad kommune har nå stilt ca. 20 kvm. grunn av den gamle brannvakt-tomt til disposisjon for museet, samtidig som bystyret i møte 13. desember 1960 vedtok å anmode styret for Grimstad Bymuseum å utarbeide planer for nybygg. Planen skal utarbeides i samråd med fylkeskonservatoren, og forelegges bystyret til godkjennning. Fondet for nybygg er nå på 88 000 kroner.

Regnskap

for 1960

Selskapet for Grimstad Bys Vel.

An Selsk. utgifter	kr. 162,55	Pr. Kontingenter	kr. 750,00
« Premier til skolene		« Renteinntekter	« 30,89
for stiloppgaver	« 480,00	« Renter fra legatene	« 3080,35
« Utgifter Groos	« 445,25	« — fra Stortg. 33	« 500,00
« Renter av lån	« 408,40	« Husleie Groos	« 696,00
Til disposisjon	« 3561,04		
	<hr/>		<hr/>
	kr. 5057,24		kr. 5057,24
	<hr/>		<hr/>

BALANSE-KONTO

An Skjærgårdseiendom-		Pr. Pantegjeld:	
mene m. v.		Groos	kr. 5000,00
	kr. 60674,25	Stortg. 33	9000,00 kr.14000,00
+ Vierholmen		« Disposisj.fondet	« 2468,85
og Kryssen	12000,00	« Lån til holmekjøp	« 12000,00
	kr.72674,25	« Kapitalkonto	152446,12
« Vestre Varden	« 5500,00	« Til disposisjon	« 3561,04
« Binabben	« 6475,00		
« Storgaten 33	« 16500,00		
« K.Th.Einersens og			
hustrus legat	« 31397,04		
« Anna Cathrine			
Einersens fond	« 45899,83		
« Disp.sjonsfondet	« 2468,85		
Til disposisjon	« 3561,04		
	<hr/>		<hr/>
	kr. 184 476,01		kr. 184 476,01
	<hr/>		<hr/>

Grimstad, 4. februar 1961.

G. E. Gundersen.

Selskapets kapital:

Kapitalkonto	kr. 152 446,12
+ 3 legater	« 94 550,80
tilsammen	kr. 246 996,92
+	
Landgraffs legat	kr. 48 757,53
tilsammen	kr. 295 754,45

Regnskap

for 1960

for Selskapet for Grimstad Bys Vels skjærgårdskomit .

Beholdn. fra forr. �r	kr. 2933,37	Utgifter med Marivoll-
Mottatt fra Selskapet	« 1500,—	området kr. 9835,63
--- Grimstad kom.	« 1750,—	Indre Mal�ya « 282,00
— Fjære kommune	« 500,—	Balanse « 265,63
Innbetalte grunnleier	« 360,00	
— teltpenger	« 3103,58	
— plassavgift m.m.	« 80,00	
— bryggepenger	« 105,—	
Innvunne renter	« 51,36	
	kr. 10383,31	kr. 10383,31

1961.

Jan. 1. I beholdning kr. 265,63

Grimstad, 4. januar 1961.

G. E. Gundersen.

Revidert og funnet i orden.

P. Svendsen (tg.)

Finn Christiansen (tg.)

K. Bjerglund Johansen

Kolonialforretning

Ved Dampskipsbryggén

Telefon 40 640

Johan Fr. Lehland

Agenturforretning

Telefon 40 346

Telefon 40 346

Anderssons Elektriske

Inneh.. A. Andersson & Co.

*Aut. installasjons- og radio-
forretning*

Grimstad

Telefon 40 455

Grimstad Motor- og Sportsforretning

Sportsartikler

Aut. radioforhandler

Telefon 40 238

Grimstad Varehandel A.s

Kolonial og delikatesseforretning
Hagebruksprodukter

Frosne varer fra egen frysdisk

Telefon 40 645

Telefon 40 645

T. Skretttings Lager

GRIMSTAD

Kraftfor, kunstgjødsel, såvarer plantevernmidler.

Eget automatisk for blandingsanlegg.

Telefon * 4 00 66

JOH. GUNDERSEN

GULLSMED

Grimstad- og Fjære-skjeer

GRIMSTAD

TELEFON 40 649

G. Gundersen A.s

GRIMSTAD

Telefon 41 100

Etablert 1865

Manufaktur og utstyrssforretning

Dame- og herrekonfeksjon

A.s Grimstad Cementstøperi

Disp. Hans Hanssen

Telefon 40 616

TAKSTEIN — MURSTEIN — BLOKKER — RØR
STØPESAND — PUSSESAND — SINGEL

Olav Hanssen, tlf. 40 742 Stifoss Hanssen, tlf. 40 743

Aanon G. Hansen

Telefon 40 224

Teleron 40 224

UR OG OPTIKK — BRILLER

1. klasses reparasjonsverksted

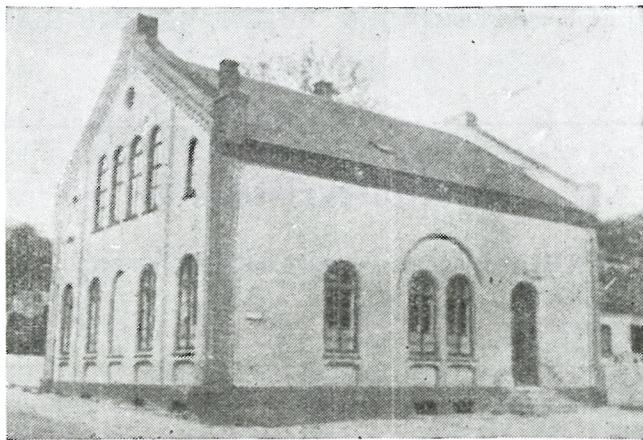
— Stort utvalg i armbåndsur --

Grimstad Meieri

Telefon : Kontoret 40 470

Utsalget 40 715

Alle sorter meieriproprodukter

Grimstads Sparebank

Opprettet 1841

Innskudd - Utlån

ALLE ALM. BANKFORRETNINGER

TELEFON * 4 00 80

Grimstad Trelastlager

A. K. Nielsen Bygningsartikkelforretning Tlf. 40 280

HØVLEDE MATERIALER, LISTVERK, SKURLAST
Bærums og Drammens støpe gods

T. Røh-Kristensen

PAPIR- OG KORTEVAREFORRETNING

Grimstad

Telefon 40 806

Grimstad Adressetidende

Avisen for Grimstad og omegn

106. ÅRGANG

Telefon 40 500 — 40 225

KR. GUNDERSEN EFTF.

**FOTOARTIKLER
BOK- OG PAPIRHANDEL**

Cigarforretningen «Erio»

TORVET Etablert 1904 Telefon 40 883

Grefstads Jernvarehandel A.s

Telefon 40 480 — 41 116

**JERNVARER — VERKTØY — KJØKKENUTSTYR
MALERVARER
VANN-, VASK og KLOAKKRØR
JERN OG STÅL**

Forhandler i Grimstad og omegn for
støpegods fra Jøkul og Kværner Ovnsstøperi A.s

E. Pedersen

ALT I SKOTØY OG HERREEKVIPERING

Telefon 40 216

GRIMSTAD

Titt-Inn

ALT I RØKESAKER
GODT UTVALG

Olaf Tønnevold & Sønner A.s

Tønnevolds Tankrederi

Grimstad

TELEFON 4 00 47

anbefaler sin

Kolonial, Frukt- og
Delikatesseforretning

Spesialitet: Finere kolonial

Telefon 40 972

Laura Rejeroens Eftf.

Jernvarer, bygningsartikler, malervarer, kortevalarer,
jern, stål og plater, støpegod, sportsartikler,
presanggjenstander, tauverk, fiskeredskaper,
redskaper for hagebruk og jord bruk, petroleum og
frøvarer.

Telefon 40 898 — 40 485

Håndverkernes Sparekasse

Telefon 40 638

Grimstad

ALLE ALMINNELIGE BANKFORRETNINGER

Jørgensens Rederi A.s

GRIMSTAD

Telefon 40 600

GRIMSTADFRØ KVALITETSFØRØ

Grimstad Gartneri A.s

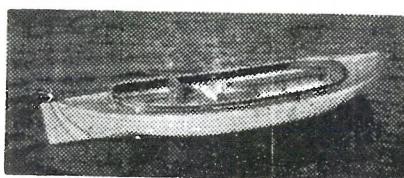
TELEFON: HOVEDKONTOR * 4 00 00

BLOMSTERUTSALG 4 00 05

JØRGENSEN & VIK BÅTBYGGERI

Telefon 40 696 Telegramadresse: ICI Grimstad

Skipsbåter, Lystbåter, Bruksbåter
i tre, aluminium og plast

Alf Olsén

1. kl. kolonial og delikatesseforretning

Telefon 40 429

Alt til kontoret:

Møbler — Rekvisita — Gummistempler — Trykksaker
FYLLEPENNER i stort utvalg. — Eget verksted.
Utgiver av «Grimstad-kalenderen»

Leif Dalens Bokhandel

Telefon 40 525 -- Grimstad

Hans Hanssen A.s

Telefon 40 616 — Hanssen privat 40 633 — Grimstad
Olav Hanssen, tlf. 40 742 — Stifoss Hanssen, tlf. 40 743

TH. TERJESSEN

JERNVAREHANDEL

Isenkram-, kortevarer- og kjøkkenutstyr forretning

En gros og detalj

Spesialitet: MALÈRVARER

Telegramadresse: Terjesens

Telefon 40 958

Fiskernes Salgsdag, Grimstad

All slags fisk etter årstiden

En gros - En detalj.

Telefon 40201.

Disponenten privat 40702

MANUFAKTUR TRIKOTASJE

Gustav Gundersons Eftf.

(SIGNE SIMONSEN)

Telefon 40 670

Grimstad

ET HYGGETIG HJEM

får De først når De har koselige og pene
MØBLER

Stikk innom og se hva vi kan by Dem!

Agdermøbler & Musikk

Telefon 40 542

F. K. ESKEDAL & CO.

ELEKTRISK FORRETNING

Telefon 40 544

Grimstad

A.S TOBAKK

Spesialforretning i røkesaker

Telefon 40 649

Grimstad

Vi har det utroligste!

Telefon 40 278

Leif
SKALLEBERG

Tore Sam. Berg

BAKERI OG KONDITORI

Telefon 40 312

Etablert 1924

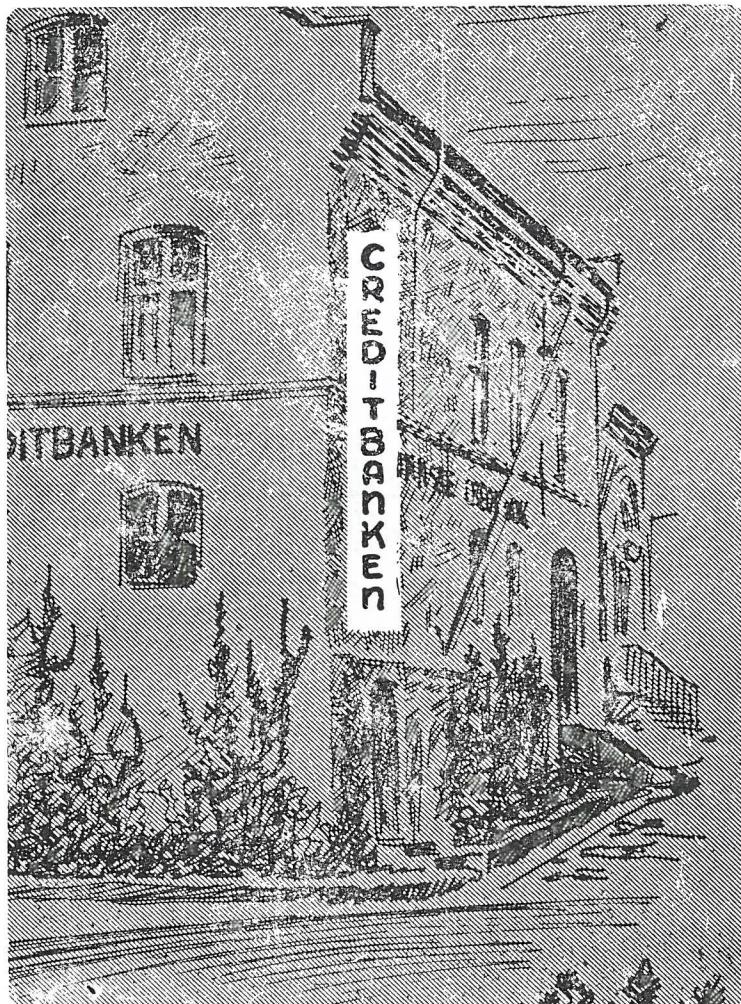
DET STØRSTE UTALG I

møbler, tepper, gulvbelegg og
gulvlamper

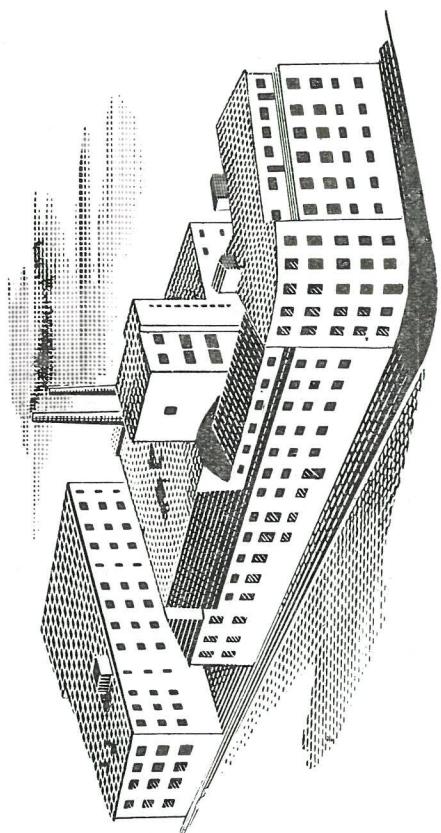
finner De i

Herman Andersens Møbelforretning

Tlf. Lillesandsveien 40 411 Filial: Storgaten 41 140

Den norske Creditbank
Grimstad

Grimstad Konservesfabrik

Tønnevolds Rederi A.s

Grimstad

TELEFON * 4 00 53

J. M. Ugland & Co. A.s

Grimstad

Tlf. 4 00 40. Telex Kr.sand S. 6530.

Telegr.adr: «Ugland»

A/S UGLANDS REDERI SKIPS A/S KYSTEN

Disponerer 11 skip og 4 nybygningskontrakter

A.s Nymo Fabrikker

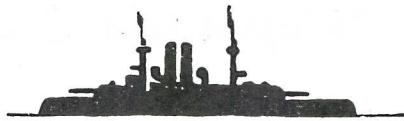
Mekanisk verksted, utfører maskin- stål, elektriske reparasjoner, installerer fuelanlegg for hovedmotorer etc. på skip i havn og på reiser, samt oppdrag for industrien.

Leverer og installerer anoder i tank, bulk og lasteskip

Utmerket opplagshavn ved Grimstad.

Vennligst kontakt oss med Deres problemer.,

Telefon kontor: Grimstad 40 120. Tlf. opplag 41 095

**OPPHUGNINGSVIRKSOMHET
HANDEL MED JERN
OG METALLER**

NORSK SKIPSOOPPHUGNINGS CO. A.S

Heri opptatt

Stavanger Skibs
Ophugnings Co. A/S
Etabl. 1903

Grimstad
Ophugnings Co. A/S
Etabl. 1932

Grimstad

Chr. Repstad Sønner

Forhandler:

Rambler, Sunbeam, Humber,
Hillman og Commer last og varevogner
Verksted, bensin, olje og deler for
Rootes vogner.

Telefoner:

Kontor og verksted	40 562
Oscar Repstad, bolig	40 244
Gunnar Repstad, «	40 849

Slutt opp om

Selokapet for Grimstad Bys Vel

Stiftet 15/2 1922

Medlemskontingent.

min. kr. 3,— pr. år for årsbetalende
min.kr. 50,— for livsvarige.

Harald Holvik

Ur - Høreapparater - Briller

Telefon 40 735

Sstedet for kvalitet — Service — Utvalg

H. Bergshaven

BAKERI — KONDITORI

Telefon 40 446

Besøk

Grimstad Bymuseum

og

Ibsenhuset

Apoteket og vaktstuen står
som de var da Ibsen virket der
i årene 1847—50

